Betreft: concept-uitvoeringstoets GGD & GHOR Nederland op wetsontwerp Wet op de jeugdverblijven dd. 21 maart 2014

Geachte mevrouw van Rijn,

Hierbij reageert GGD & GHOR Nederland op uw verzoek van 12 maart 2014 om een uitvoeringstoets te doen op het wetsontwerp Wet op de jeugdverblijven. GGD & GHOR Nederland (voorheen GGD Nederland) sluit zich aan bij de uitvoeringstoets, die de VNG op 19 maart 2014 heeft verstuurd aan het ministerie van SZW. Daarnaast wil GGD & GHOR Nederland onderstaande aanvullende vragen en opmerkingen inbrengen.

Algemeen

GGD & GHOR Nederland is van mening dat het voor alle betrokken partijen duidelijk moet zijn wie de toezichthouder is, op welke eisen de toezichthouder toetst en wat hiervan de eventuele consequenties zijn. Dit betekent dat het volgende nodig is:

- een doorgaande lijn van de voorwaarden uit het toetsingskader voor het vrijwillig toezicht naar de wettelijke eisen,
- duidelijkheid over wie de bevoegdheid heeft tot het houden van toezicht,
- het in de wet vastleggen van toezicht aan de hand van een toetsingskader met eisen waaraan alle jeugdverblijven moeten voldoen,
- handhaafbare eisen en normen,
- duidelijkheid over het aantal jeugdverblijven,
- duidelijkheid over de rapportage (hoe worden bevindingen vastgelegd, binnen welke termijn, aan wie wordt de rapportage verstrekt),
- duidelijkheid over de financiering van het toezicht.

Daarnaast heeft GGD & GHOR Nederland aanvullende vragen en suggesties bij het wetsontwerp en de memorie van toelichting.

Wet

Artikel 1 lid 1

- *De* Nederlandse overheid lijkt duidelijker dan *een* Nederlandse overheid.

Artikel 2

- Aan welke eisen moeten nieuw te vestigen jeugdverblijven voldoen?
- Moet de houder als (rechts)persoon ook aan bepaalde eisen voldoen?

- Door toezicht te houden voorafgaand aan de start van exploitatie kan een houder indien nodig zaken nog in orde maken. Indien een jeugdverblijf al in exploitatie is, zijn vaak veel ingrijpender procedures/maatregelen nodig.

Artikel 4

- Waarover zou de vertrouwenspersoon jeugdigen en ouders/wettelijke vertegenwoordigers moeten informeren?

Artikel 6 lid 1

- GGD & GHOR Nederland geeft de voorkeur aan de omschrijving uit de memorie van toelichting. (niet uitsluitend "in zijn opdracht", structureel in plaats van niet-incidenteel)

Artikel 6 lid 2

- Waarom is gekozen voor 3 maanden? (bij de kinderopvang betreft het 2 maanden)

Artikel 7 lid 1 en 2

- Hoe is de bevoegdheidsverdeling geregeld? In artikel 7 wordt de ambtenaar van de GGD benoemd als bevoegde, in artikel 9 het college en in artikel 10 de burgemeester. In de memorie van toelichting (onder 3.1) en in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 7 is het college de bevoegde.

Artikel 7 lid 3

- Is het begrip woning duidelijk genoeg? (Geldt een internaat als een woning? Zijn alle jongeren bewoners? Hoe staat dit omschreven voor de schippersinternaten?)

Artikel 8

- De manier van onderzoek doen en de inhoud daarvan lijken onvoldoende gedekt met het regelen van de frequentie van een bezoek.

Memorie van toelichting

1.1 Hoofdlijnen van het voorstel

- In de beschrijving van de aanleiding voor het wetsontwerp zou de nadruk meer kunnen liggen op het politieke en maatschappelijke debat en minder op de aanhoudende mediaberichten.
- De term "privaat gefinancierde internaten" dekt de lading beter dan de term "internaten met een religieuze grondslag of andere levensovertuiging".
- Het is onduidelijk wat de passage over vrijwillig toezicht betekent voor het wettelijk toezicht.
- De eisen die zijn opgesteld voor privaat gefinancierde internaten zijn niet vanzelfsprekend ook (allemaal) passend voor opvanghuizen voor slachtoffers van loverboys.

1.4 Beleidsinhoudelijke toelichting op de wetsartikelen

- Onder begripsbepaling: het is duidelijker hier de definitie uit het landelijk kwaliteitskader toe te voegen.
- Onder kwaliteitskader: hier staat dat de kwaliteitseisen uit het vrijwillig overeengekomen landelijk kwaliteitskader zijn overgenomen in het wetsvoorstel. Dit is echter voor slechts een deel van de eisen het geval.
- Onder verklaring omtrent het gedrag: Voor het beperken van het risico op kindermishandeling is het verplicht stellen van VOG's slechts een van de maatregelen en zeker geen waarborg.

2.2 Regeldrukeffecten

- Onder overheden: hier wordt gesteld dat het onwaarschijnlijk is dat het aantal jeugdverblijven in de nabije toekomst (sterk) oploopt. Waar is deze aanname op gebaseerd? Het is daarnaast goed mogelijk dat de bestaande jeugdverblijven nog niet allemaal in beeld zijn.

3.1 Keuze voor regelgeving

- Hier staat: "De eisen waarop toezicht wordt gehouden worden vooralsnog niet opgenomen in lagere wetgeving omdat al vrijwillig toezicht wordt gehouden." Deze redenering klopt niet. Wanneer het wettelijk toezicht ingaat, vervalt het vrijwillig toezicht.

3.2 Verhouding tot andere wetgeving

Hier staat: "een bevoegdheid voor gemeenten om preventief toezicht te houden op domeinen waar nog geen toezicht op wordt gehouden". Klopt deze zin inhoudelijk?

3.4 Uitvoerings- en handhavingsaspecten

- Waarom wordt hier gesteld dat het opstellen van beleid en protocollen weinig inspanning behoeft?
- Als een gemeente kan kiezen voor "risicogebaseerd" toezicht, waar wordt dit dan op gebaseerd?

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

- Mag de houder ook een buitenlands rechtspersoon zijn?

Artikel 6

- Alle bij het jeugdverblijf betrokkenen die met de minderjarigen in aanraking komen, moeten een VOG hebben. Wie zijn dit precies?
- Kan de toezichthouder om een nieuwe VOG vragen wanneer hij daar aanleiding toe ziet?

- Hoe zit het met de VOG-eis, indien de houder een buitenlands rechtspersoon mag zijn?

GGD & GHOR Nederland hoopt dat de genoemde suggesties ondersteunen bij de totstandkoming van de Wet op de jeugdverblijven.